

Nr 6 1992

Biblioteken och Internet

Bill Clinton kommer och Gore

SUNET och framtiden

Alla har rätt att få goda råd

232.000 Internetnoder

Kärleksförklaring

Finns det någon som kan allt?

Kansler med kontaktnät

Konferensiellt

Datornät på KTH

NU kan du nå LIBRIS via SUNET

Vi och våra mackapärer

NORDUnet-konferens i Helsingfors

Nya styrelsen komplett

SUNET & SÅNT

-- Man kan bara underskatta teknik!

Biblioteken och Internet

Biblioteken börjar i allt högre grad nyttja Internets alla möjligheter.

Kommersiella databasvärdar som Datastar och Dialog har varit i farten ett tag.

Elektroniska tidsskrifter finns förstås. Postmodern Culture är ett sådant exempel. Meck-Journal innehåller artiklar om nätverkstjänster och ny informationsteknologi.

Elektroniska anslagstavlor med tillgängliga tjänster är också vanliga. Ett sådant exempel är BUBL som finns i det engelska datornätet JANET (Joint Academic Network). BUBL är avsett för bibliotekarier och innehåller bl a Current Contents för ett antal facktidsskrifter.

Numera finns omkring 200 bibliotekskataloger tillgängliga via Internet. Om man räknar alla filialbibliotek handlar det om mer än 500 bibliotek över hela världen.

I framtiden kan man kanske också överföra eller beställa kopior. Det pågår redan försök med att scanna in och överföra dokument. Från CARL, Colorado Alliance of Research Libraries, kan man beställa faxkopior som sedan debiteras till ett kreditkort.

Det finns också många utmärkta tidskriftsindex. Uncover i CARL har mer än 10.000 titlar och 2 miljoner referenser.

Andra "gratisdatabaser" är Academic index, Wilsondatabaserna och INFOTRAC, som alla innehåller tidskriftsartiklar. De är dock vanligtvis inte tillgängliga för externa användare.

Källa: Biblioteksbladet

Bill Clinton kommer och Gore

Med ny ledning i USA skapas nya vanor. Vicepresidenten Al Gore, som Bush kallade The Ozon Man, skulle också kunna kallas The T-bone Man -- då som ett smeknamn snarare än ett öknamn!

Det var ju Al Gore, som i egenskap av senator, såg till att miljardsatsningen på höghastighetsnät blev verklighet i USA -- den satsning som kallas T-bone.

Blivande vicepresident Gore lever också som han lär. Förutom hustru och välartade barn berättar tidningarna att han har tre PC.

Jag behöver dem för att sköta min datorpost, har Gore sagt. Och det är säkert riktigt. En hög post väntar redan på honom.

SUNET och framtiden

I och med att UHÄ försvann från den akademiska arenan, så förändrades också tillvaron för SUNET en aning -- bland annat har en ny styrelse trätt till. Vid det första sammanträdet diskuterades den framtida finansi eringen av SUNET hittills har datornätet finansierats gemensamt av berörda högskolor och universitet.

Det senaste budgetåret handlade det om en grundavgift på 200.000 kr plus en tilläggsavgift enligt en nyckel som sammanvägde den ekonomiska omslutningen och antalet datorer vid respektive högskola.

Linköpings universitet och Lantbruksuniversitet har i sina anslagsframställningar föreslagit att SUNET finansieras på nationell nivå: antingen genom anslag till UHÄ:s efterträdare, VHS, eller genom att göra SUNET till en nationell anläggning.

SUNET:s styrelse är inte entusiastisk över den senare delen av förslaget. I dagsläget fördelas driftmedlen till de nationella anläggningarna via ansvarigt forskningsråd och SUNET:s anläggningsyta är ju avsevärt bredare.

Styrelsen skulle därför hellre föredra en anslagspost direkt under VHS, en anslagspost som i så fall disponeras av styrelsen.

Framtiden får utvisa i vilken utsträckning departement och regering tar

intryck av dessa syn punkter.

Alla har rätt att få goda råd

I början av seklet var det många som hyste oro för telefonens utvecklingsmöjligheter. Växeltelefonisterna skulle inte kunna ge den service som krävdes, sas det.

Idag är telefonerna sina egna telefonister. Utvecklingen på datorsidan kommer säkert att uppleva samma paradigmskifte, sa irländaren David Jennings vid datornätskonferensen i Pisa.

Caroll J. Lambert, från Cornell, var inne på samma tankar, när hon presenterade användarstödet vid sitt universitet.

Med allt fler nyttjare av datornätsskommunikation, med allt större krav på service via datornäten, måste användarstödet ges en annan inriktning.

All personal på ett universitet har rätt att få råd, oavsett syssla och oavsett datorskicklighet, sa Caroline.

Cornell satsar därför mycket intensivt på informationsteknologisk utveckling. Informationsverktygen måste fungera från dator till dator.

Inte ens stora universitet har råd att anställa personal som sköter den service som alla har rätt att få.

Framför allt försöker Cornell, med utbildning och med informationsinsatser, förändra personalens attityder.

Vi hjälper självfallet personalen att träna upp sin förmåga. Men vi lär dem också att analysera de problem som kan dyka upp vid bildskärmen. Då är det förstås värdefullt att veta att det finns en avdelning för User Service vid universitetet

Men det är ännu bättre om vi kan få personalen att tro på sin egen förmåga, sa Caroline.

Hennes klarsynta och engagerade berättelse väckte stor uppmärksamhet. Gissningsvis resulterar hennes budskap i många nya studieresor över Atlanten.

Måne har det av David Jennings efterlysta paradigmskiftet ägt rum vid Cornell?

232.000 Internetnoder

Antalet Internetnoder blir allt fler. Statistiken från september visar att det finns 232.000 noder i Europa.

Sett i ett globalt perspektiv passerades 1 miljonstrecket redan i somras.

Bara i Tyskland finns det 50.000 registrerade noder.

Procentuellt sett har Danmark vuxit mest, nästan 30 procent, sedan augusti.

Kärleksförklaring

En datorkille i Kranjska Gora,
sa: Postsystemen e ju svåra!
Men nu så har han sett,
nåt både bra och lätt!
Han föll pladask för Eudora!
LF

Finns det någon som kan allt?

AFS. BNC. CAP. EAN . FTP. FYI. ISO. LAN. LAT. NFS. NIC. NSF. NSC. OSI.
SRI. VAX. VMS. XNS -- finns det någon skrift som förklarar betydelsen av
alla trestaviga förkortningar?

Svar:

Nej, knappast! Men visst finns det mer eller mindre bra förklaringar i
många skrifter.

Sunetten fick för något år sedan tag på "The Interop Pocket Glossary of Networking Terms", en mycket bra skrift, inte minst för det lilla fickformatet -- trots att den inte ens förklarar alla de förkortningar du nämner.

Låt oss i alla fall försöka reda ut dem:

AFS. Andrew File System. Ett nätbaserat filsystem för UNIX-datorer.
BNC. En typ av kontakt som används tillsammans med ett tunt Ethernet.
CAP. Columbia AppleTalk Package. Några program som gör att man kan använda UNIX-datorer som filhanterare för Macintosh-datorer.
EAN. Ett program utvecklat av University of British Columbia. För förmedling av datorpost med X.400.
FTP. File Transfer Protocol. Ett protokoll för filöverföring på Internet.
FYI. For Your Information. Information utgiven av NIC, se nedan.
ISO. Den internationella standardiseringsorganisationen.
LAN. Local Area Network. Datornät inom en högskola eller ett universitet.
LAT. Local Area Transport. Det är Digital's terminalprotokoll för lokala nät. Används för att ta sig från en terminalserver till datorerna på nätet.
NFS. Network File System. Ett distribuerat filsystem utvecklat av SUN.
NIC. Network Information Center. Den dator och den funktion som samordnar information inom ett datornät.
NSF. National Science Foundation, som bland står bakom ryggradsnätet i USA, NSFnet.
OSI. Open Systems Interconnection. En standard för nätarkitektur, som fortfarande är under utveckling .
SRI. Stanford Research Institute. Ansvarar för Internets NIC-funktion, se NIC.
VAX. Virtual Address Extension. Digital's mest kända arkitektur.
VMS. Virtual Memory System. Digital's operativsystem för VAX-dator.
XNS. Xerox Network Service. Protokoll som används för vissa Xerox-datorer.

SIS, Standardiseringskommissionen i Sverige, har också en lärarik bok, Dataordboken.

Norstedts förlag har gett ut Norstedts Dataordbok. Båda böckerna har många kvaliteter. Därmed inte sagt att de täcker allt i en bransch där förkortningar och fackuttryck förökar sig mycket snabbt.

Kansler med kontaktnät

Universitetskanslern Stig Hagström har ett brett kontaktnät. Inte minst tack vare datornäten.

Med den vetenskapen närmade sig Sunetten, landets nye kansler via datornätet.

Men hur skriver man till en kansler, frågade sig redaktören, och såg framför sig ett brev som uppfyllde alla gamla akademiska traditioner. När doften av lackstång och sigill smög sig in i näsborrarna, kändes situationen aningen konstgjord -- redaktören fann sig plötsligt föranledd att skicka ett alldeles vanligt datormeddelande. Pang på och raka rör! Universitetskanslern svarade givetvis på samma sätt. Snabbt, rakt och kort! Ja, faktiskt så snabbt att han uppenbarligen snubblat med fingrarna på tangentbordet. Det såg bra ut!

Det var början på en intensiv korrespondens. Meddelanden studsade likt en pingpongboll mellan Umeå och Stockholm.

Det var samtal som bevisade riktigheten i en av universitetskanslerns lärorika teser:

Datornäten gör det möjligt för personer, som normalt aldrig skulle prata med varandra, att ändå få kontakt.

Vad mer kan Sunettens redaktör säga? Han har ju rätt, Stig Hagström.

Konferensiellt

Datorkonferenser finns det av många slag. En liten titt in i nästa år ger ett omfattande intryck.

15-17 februari 1993.

NORDUnet 93, Helsingfors (se sista sidan i detta nummer av Sunetten).

15-20 februari 1993.

1993 ACM Computer Science Conference, Indianapolis. Kontakt: Don Nowak, 11 W. 42nd Street, 3rd Floor, New York, NY 10036, USA.

Mars 93.

Convention UNIX 93, Paris. Kontakt: Stephane Gartner, BIRP, 25 Rue

d 'Astorg, 75008 Paris, FRANKRIKE.

2-3 mars 1993.

Hypermedia 93, Zurich. Datorpost: HYPER93@INF.ETHZ.CH

3-5 mars 1993.

Conference on Database Systems in Offices, Engineering and Sciences,
Braunschweig, Tyskland. Kontakt: W Stucky, Universität Karlsruhe, Institut
für Angewandte Informatik, P.O. Box 6980, W-7500 Karlsruhe, Tyskland.

22-26 mars 1993.

2nd International Conference to Real and Virtual Worlds, Montpellier.
Kontakt: J Rault, 269 Rue de la Gareene, F-92024 Nanterre Cedex, Frankrike.

28 mars-1 april 1993.

IEEE Infocom 93 -- The Conference on Computer Communications, San
Francisco. Datorpost: INFOCOM@ECSE.RPI.EDU

28 mars - 1 april 1993.

ISADS 93. International Symposium on Autonomous Decentralized Systems,
Kawasaki, Japan. Datorpost: YAU@CIS.UFL.EDU

4-29 april 1993

CHI 93: Conference on Human Factors in Computing, Amsterdam. Datorpost:
DARROW@ACMVM

14-16 april 1993.

Supercomputing Japan 93/ICC93, Yokohama.

24-29 april 1993.

INTERCHI 93: Conference on Human Factors in Computing, Amsterdam.
Datorpost: IC93-OFFICE-NA.CHI@XEROX.COM

10-13 maj 1993.

4th Joint European Networking Conference, Trondheim.
Datorpost: raresec@rare.nl

Fortsättning följer...

Datornät på KTH

Datorrådet vid KTH har i höst gett ut ett häfte som beskriver datornäten på Tekniska högskolan.

Det lilla häftet är en imponerande handledning i användning av olika datornätstjänster.

Personalen på KTH är att gratulera -- även om författarna till häftet inleder med en brasklapp: "Denna skrift är definitivt inte en fullständig beskrivning av datornät".

Häftet är, trots allt, det fullständigaste dokument som skrivits i Sverige, tror Sunetten.

Några rubriker:

- * Använda TCP/IP
- * Hur gör man i UNIX-miljö?
- * Hur gör man i VMS?
- * Hur gör man med IBM-persondatorer?
- * Hur gör man med Macintosh-datorer?
- * Mer om TCP/IP
- * Mer om DECnet
- * Mer om AppleTalk

Sunetten uppskattar också KTH:s intresse för språkfrågor. De talar konsekvent om datornät, och undviker allt vad nätverk heter. KTH ser en parallell till fisknät, spindelnät och elnät...

Man säger ju knappast: Vad är det för nätverksspänning i det här vägguttaget, heter det i en fotnot.

NU kan du nå LIBRIS via SUNET

Bibliotekssystemet LIBRIS, som står för Library Information System, är nu tillgängligt via SUNET. Med giltig användaridentitet och lösenord kan du nå LIBRIS via informationsdatabasen BASUN. Det är bara att leta sig fram bibliotekssidorna.

Kom bara ihåg att systemet är utvecklat av bibliotek för bibliotek. Du som

saknar insikter i bibliotekshantering, tycker förmodligen att det är förknippat med vissa svårigheter att ta sig fram till LIBRIS. För att det skall bli riktigt användarvänligt krävs en del modifieringar, som ännu inte är klara, men håll till godo... de kommer. LIBRIS är som du vet, ett system för katalogisering och sökning av litteratur. Idag finns 3 miljoner poster i databasen. LIBRIS historia började i slutet av 60-talet. Universitetsbiblioteket i Linköping fungerade då som pilotbibliotek -- idag har verksamheten vuxit och omfattar ett 50-tal forskningsbibliotek från hela landet. All svensk litteratur från 1976 och framåt finns att söka i LIBRIS. En hel del äldre litteratur finns förstås också. All litteratur som efterfrågas på biblioteken, registreras efter hand i LIBRIS. Utländsk bibliografisk information, som t ex FINMARC, BNB-MARC, LC-MARC, DB-MARC och ISDS-poster läses också kontinuerligt in i databasen. Allt lagras på en stordator på Ericsson Data, IP-adressen är 192.121.86.3. Själva söksystemet, som är utvecklat av IBM, heter Stairs. En stor del av LIBRIS databas finns också på CD-ROM. Där finns t ex de svenska forsknings- och specialbibliotekens utländska förvärv med utgivningsår 1980 t o m 1991. Det rör sig om en halv miljon poster, t ex böcker, tidskrifter, musikalier och kartor.

Hur går man till väga?

Du som jobbar med Gopher (och det gör du som har tillgång till SUNET:s informationsdatabas Basun) skall veta att Gophern sköter allt vad terminalemulering heter åt dig.

Det är bara att gå in under menyvalet: Nordic Internet Libraries. Självklart måste du också ha en godkänd användaridentitet för att komma till LIBRIS den vägen.

Du som sitter vid en dator som kan kommunicera med hjälp av IBM-protokollet 3270, TN3270, kan förstås också nå LIBRIS.

Tala gärna med någon datorkunnig i din omgivning om du är osäker på din utrustning.

Bli bara inte förvånad om våra svenska tecken å, ä och ö uppträder i mindre önskvärda skepnader.

Bättre teckenåtergivning får du som använder det av LIBRIS och Lunds Datacentral inköpta programpaketet PC/TCP från FTP Software, där en omarbetad version av TN3270 ingår. Den versionen återger korrekta svenska tecken.

Priset för PC/TCP är 500 kr per licens. Något tillägg för att senare, från samma licens, också kunna registrera kommer troligen inte att tas ut.

Lunds Datacentral har nyligen gjort vissa modifieringar som också gör det

möjligt att registrera via PC/TCP.
Innan registrering via SUNET blir tillåten, återstår noggranna tester av programvaran.

Vi och våra mackapärer

Även om du kan ditt fackspråk, så händer det säkert att du snubblar på orden.

Att säga PC går ju bra, men vad heter det i pluralis...

Efter att ha hört PCar och PCs sökte Sunetten stöd i det språkliga smörgåsbord som heter Svenska Akademiens Ordlista.

Där finns ingen PC, men väl en WC.

Så nu tror vi att det heter en PC, flera PCn. Flera PC går nog också bra. I bestämd form låter PCn respektive PCna ganska bra.

Men alla jobbar inte med en PC. Somliga har en Mac!

En titt i Svensk Baklängesordbok visar att det finns ett enda ord som slutar på Mac. Pommac!

Men tyvärr saknas den ädla drycken i Svenska Akademiens Ordlista.

Så i brist på jämförelseobjekt (och bättre vetande) gissar vi att det heter en Mac, flera Mac.

Men de bestämda formerna går vi bet på: Macen, Macken, Macarna, Maccarna ser inte så bra ut. Säger man Macdatorn blir det lättare. Men vem säger så? Vad heter det egentligen? Sunetten efterlyser synpunkter från läsekretsen.

NORDUnet-konferens i Helsingfors

NORDUnet 93 arrangeras nästa år i Helsingfors. Den 15 till 17 februari möts nätverksintresserade på olika nivåer i en s k networkshop.

Programmet omfattar allt från höghastighetsnät till bibliotekstjänster och andra servicefunktioner.

Konferensen hålls i det marina kongressscenret utanför Helsingfors.

Ett axplock ur de finska arrangörernas inbjudan:

- * Hur ser datornäten ut om 10 eller 20 år?
- * WAIS, WWW, Gopher och X.500 -- vad kommer sedan?
- * Vad händer med EBONE?
- * Hur hantera ett växande Internet?
- * Biblioteken och datornäten.
- * Höghastighetsteknologi.
- * Multimedia är här!
- * De baltiska länderna.
- * Universitetens informationsteknologi.

Ytterligare upplysningar lämnas via konferensens sekretariat, som har adressen:

NORDUnet 93
c/o CONGREX
P.O.Box 35
00621 Helsinki
FINLAND
Tel. +358-0-752 0711
Fax +358-0-752 0899

Nya styrelsen komplett

SUNET:s nya styrelse har haft sitt första sammanträde. Lagom till det första mötet, den 11 november på Landvetter, hade också de mindre och medelstora högskolornas representanter utsetts.

SUNET:s styrelse ser därför, i sin helhet, ut så här:

Sigvard Tomner, ordförande
Lennart Bergström, Sundsvall
Jan-Eric Gustafsson, Göteborg
Nils Hultgren, Linköping
Kerstin Malmqvist, Halmstad
Sigvard Nilsson, Uppsala

Arne Sundström, Lund
Sven Tafvelin, Göteborg
Per Wernheim, Stockholm

SUNET & SÅNT

Vi måste implementera bättre användarinterface, hävdade en talare på datornätskonferensen i Pisa.

Påståendet fick mig att studsa!

Har karln överhuvudtaget sett en användare i fejset? Eller har han förläst sig på sina datormanualer, frågade jag mig.

Tillställningen i Pisa hade beteckningen The Network Services. I Sverige brukar vi säga User Support, även om det inte är särskilt användarvänligt. Användare finns det av många slag. Vanliga användare och slutanvändare talas det ofta om. Sådana brukar inte visa sig på datornätskonferenser.

Ändå är det användarna som skall tala om vad de vill ha! Men tyvärr vet de inte vad de vill ha, sa en ovanlig användare i Pisa.

Sant till en del... men inte alldeles sant. Även teknikerna har sina brister -- och så måste det förstås bli i värld med 3000 talade språk och 24 stora alfabet.

Tekniken har t o m brister på en datornätskonferens.

I Pisa förde en förtvivlad fransk bibliotekarie en hopplös kamp mot konferenshallens knastrande, sprakande och rytande mikrofoner.

Först när datorerna i salen slogs av, kunde hon göra sig hörd.

Användarvänlighet kan mätas på olika sätt. I Pisa lanserades TTT, The Toilet Test.

All information som man kan ta del av i hemlighuset klarar TTT, sa inledningstalaren utan att bli hörbart spolad.

Rumsrenare användarvänlighet redovisades också, bl a arkivsöksystemet Archie.

Archie är som meny på en italiensk restaurang. Man förstår nästan vad som döljer sig bakom orden, och man blir väldigt nyfiken på att få veta mera, sa Archies upphovsman.

Mycket av dagens användarstöd är menystyrt -- i Pisa ägnade sig konferensdeltagarna också åt menystyrd underhållning.

Under konferensmiddagen började världens ledande datornätsexperter att, under stoj och glam, bygga jättelika korthus av menyerna.

Restaurangens servitörer visade sig också på styva linan. De staplade

tallrikar!

Häpnadsväckande många byggnadsverk hade stora likheter med Pisas egen stolthet -- precis som många datoranvändare är den i stort behov av stöd. O Sole Mio!
Lennart Forsberg

-- Man kan bara underskatta teknik!

De nyskapande ideerna föds inte längre enbart i en ensam forskares huvud. De föds i slumpartade möten mellan begåvade individer. I datorernas informationsnät avlas geniala tankar. Världens forskare bildar ett vetandets och sökandets konstruktiva ormgrop.

Så sa en gång en professor vid Stanford University. Det var för ett par år sedan. Vem kunde då ana att den professorn skulle bli universitetskansler i Sverige?

Så blev det i alla fall. Smålänningen Stig Hagström har återvänt från USA och installerat sig i ett spartanskt möblerat rum på gamla UHÅ. Därifrån sköter vår nye universitetskansler sin datortrafik med van hand.

Jag handleder fortfarande studenter i Stanford. Tack vare datortrafiken, kan vi ha daglig kontakt med varandra.

Sin egen akademiska bana startade han i Uppsala. I mitten av 60-talet disputerade han i fysik. Hans handledare hette Kai Siegbahn.

Förutom några kortare sejourer vid Chalmers Tekniska Högskola och Linköpings universitet har Stig Hagström, efter sin doktorsexamen, mestadels vistats i USA.

Berkley, M.I.T. och Stanford har alla tagit del av hans kunnande. Liksom Xerox-koncernen!

Det var ju där, vid Palo Alto Research Center, som PC:n föddes! Xerox utvecklade musen och Windows-konceptet långt före Apple, berättar Stig Hagström.

Tanken på en Personal Computer var Xerox geniala ide. Alla skulle ha en dator, alla skulle kommunicera via olika datornät.

Det var inte billigt, de första PC-datorerna kostade omkring 20.000 dollar, idag motsvarar det kanske 60.000 dollar -- men det var bra Stig Hagström gör gärna en jämförelse med telefonen.

En telefon är inte mycket att ha. Två telefoner är lite bättre, men det är först när vi alla har tillgång till en telefon som de oväntade och

oanade effekterna kan åstadkommas.

Sak samma kan sägas om datorkommunikationen. Tack vare den kan människor som normalt aldrig talar med varandra, ändå få kontakt.

Vår nye kansler är själv en mycket driven datoranvändare.

Personer som är i behov av snabba besked från honom, bör skicka datorpost, säger vår talesman på det nybildade VHS, Verket för Högskoleservice.

Utvärderingsmyndigheten

Stig Hagström basar för en annan nyskapelse, den s k utvärderingsmyndigheten, som bl a skall se över högskolornas examensrätt. Befattningen som universitetskansler ligger lite vid sidan om själva utvärderingsmyndigheten.

Att vara kansler känns verkligen stimulerande. Sverige har ju varit grunden för all den lärdom jag tagit del av ute i världen.

Nu kan jag förhoppningsvis ge tillbaks lite av min egen erfarenhet.

När Stig Hagström fick erbjudandet att bli universitetskansler, hade han också andra lockelser att ta ställning till.

Om inte Per Unckel hört av sig, hade förmodligen Stig Hagström fortfarande suttit som professor i Stanford.

Karlskrona och Ronneby

Jag har jobbat vid många stora och etablerade universitetsinrättningar. Det påverkas man givetvis av. Men jag påverkas också av små initiativ, som de i Karlskrona och Ronneby. Soft Center i Ronneby bygger på optimism och framåtanda. Det är en satsning som betyder mycket för den egna bygden. Stig Hagström låter sig uppenbarligen inte alltid imponeras av tillvarons storstadsperspektiv.

Jag var nyligen på ett möte om forskningsnätet SIREN, som säkert kan bli något mycket bra.

Där frågade jag vilka mötesdeltagare som inte kom från Stockholm -- varvid inte en enda uppsträckt hand syntes i salongen!

Visst är det bra med ett höghastighetsnät mellan SICS i Kista och Tekniska Högskolan vid Valhallavägen, men många gånger är det ännu bättre med initiativ som skapar märkbara förändringar i mindre orter som Växjö, Karlstad eller Östersund, hävdar Hagström.

Tro på teknikens möjligheter har han verkligen, vår nye universitetskansler.

Jag vet att tekniken inte kan lösa livets alla gåtor, men jag vågar ändå påstå att man bara kan underskatta teknikens möjligheter.

Han säger det med en naturlig självklarhet, han darrar inte på manschetten.

Läraren kan vi aldrig ersätta, inte boken heller, men med teknikens hjälp kan vi skapa nya verktyg som, med dagens etablerade referensramar,

kan vara svåra att föreställa sig.

Hur många visste vad en telefax var för femton år sedan, säger Hagström och slår ut med armen.

Experimentlusta

Själv bär han på en vision att lite mer av det experimentklimat som finns i USA också skall slå rot i Sverige.

Vi är av tradition lite trögare, lite försiktigare. Vi tvingas till många organisatoriska hänsynstaganden, och vi besjålas ofta av ett rättvisetänkande som säger att alla ämnesområden i varje situation skall behandlas med samma generositet -- eller njughet om man så vill...

Stig Hagström hoppas att det svenska forskarsamhället skall orka frigöra sig från dessa schabloner.

Satsa hårt på de områden du tror på! Och våga ta en risk, tycks vara den nye kanslerns paroll.

Datornätens framtid

Samma tankar har han om datornätens framtid i allmänhet och SUNET:s framtid i synnerhet.

Många universitet och högskolor kommer givetvis att satsa hårt, mycket hårt. Därmed har de också chansen att hänga med i den internationella utvecklingen.

Andra högskolor kanske kliver av tåget, vilket man givetvis också måste respektera. Varje högskoleledning har sin egen beslutskompetens.

För Stig Hagström är det självklart att just den verkställande högskoleledningen skall fatta alla beslut som rör informationsteknologi och informationspolicy.

-- En tekniker skall aldrig ställas till svars för sådana beslut. Det är ju trots allt ledningen som skall skaka fram de pengar som utvecklingen kräver.

Peanuts

I dagsläget kostar SUNET 15 miljoner kronor om år, och en del av högskolorna som bidrar till finansieringen tycker nog att det är i mesta laget, försöker jag.

Det är peanuts, ingenting annat än peanuts, avbryter kanslern. Därmed inte sagt att han saknar insikt om de finansiella problem som finns inom högskolan. Även en universitetskansler när förhoppningar om bättre tider.

Stig Hagström ser för övrigt lite symbolik i det faktum att många gamla regementen i landet nu tas över av högskolor och universitet.

Det är ju på kunskapsfronten som Sverige skall föra krig! Tänk om

högskolorna inte bara tog över de gamla regementsbyggnaderna, tänk om forskningen också fick sin beskärda del av försvarsanslaget! Då skulle Sverige ha en forskningsfront utan motstycke i världen, avslutar kanslern.

LF

Lennart.Forsberg@umdac.umu.se